

AZ EURÓPAI HEPATOLÓGIA ELISMERT BETEGELLÁTÓ, OKTATÓ ÉS KUTATÓ CENTRUMA

A Gasztroenterológia Klinika hepatológiai részlege az ország legnagyobb betegforgalmú központja, a kiemelkedő színvonalú betegellátás mellett több európai és hazai kutatásban vezető centrumként vesz részt. A klinika egyedülálló szűrőprogram bevezetését tervezi a tünetmentes, súlyos májbetegségek felismerése céljából.

Az egykori II. Belklinikán az 1960-as években indult el a debreceni hepatológiai ellátás és kísérletes máj-kutatás. Az évtizedek során a májbetegségekkel foglalkozó szakterület egyre inkább megerősödött, és 2001-től 20 éven át a Belgyógyászati Klinikán, nem önálló tanszéki keretek között működött. Altorjay István, majd Papp Mária professzorok vezetésével az intézmény az ország egyik vezető, elismert központjává vált a gasztroenterológia-hepatológia minden klinikai területén, valamint elindult a nemzetközi szintű kapcsolatok kiépítése is.

A betegek számának emelkedése, a gasztroenterológia és hepatológia jelentős fejlődése, valamint a megváltozott igények és elvárások indokolták az önálló Gasztroenterológiai Klinika megalapítását a Debreceni Egyetem Klinikai Központjában. A 2021. november 15-én létrejött klinika az ott zajló kimagasló szakmai tevékenység révén rövid idő alatt az európai hepatológia elismert betegellátó, oktató és kutató centrumává vált.

Az intézmény az ország legnagyobb betegforgalmú központja az akut és krónikus májbetegségek ellátásában, évente közel ötezren keresik fel valamilyen májbetegség miatt. Az itt dolgozó szakemberek az alkoholos és nem-alkoholos zsírmáj és a májat károsító anyagcserezavarok kezelésével, a vírushepatitiszekkel, a gyógyszer indukálta májkárosodással, a máj diffúz és gócos elváltozásainak a kivizsgálásával és gyógyításával foglalkoznak.

Dr. Papp Mária - egyetemi tanár,
a Gasztroenterológiai Klinika igazgatója

Emellett a klinika a májat érintő ritkább elváltozások, mint például az autoimmun májbetegségek, vagy a Wilson-kór kiemelt betegellátó centruma. A különféle krónikus májbetegségek következtében kialakuló májsugor akut és krónikus szövődményeinek ellátásában, valamint a májátültetésre való felkészítésében is országos centrumként működik.

A májbetegeket legmagasabb szintű ellátása érdekében az elmúlt hónapokban jelentős fejlesztéseket hajtottak végre, melyek közül kiemelkedő fontosságú a FibroScan készülék beszerzése.

- A FibroScan a krónikus májbetegségek diagnosztikai-, szűrő- és utánkövető eszköze, a betegek komplex non-invazív kivizsgálásában alkalmazzuk. A Debreceni Egyetem a technológia legmodernebb gépét szerezte be, az Echosens gyártmányú FibroScan® 630 Expert készüléket, mely 2021 óta érhető el az orvostechikai eszközök piacán. A klinikai betegellátásban elengedhetetlenül fontossá vált a készülék beszerzése. A hepatológiai betegek modern, komplex, nem-invazív ellátása ma már nem képzelhető el rendszeresen végzett máj és lép elasztográfiás vizsgálat nélkül. Az eszköz az eddiginél is magasabb színvonalú és hatékonyabb betegellátást tesz lehetővé - ismertette Papp Mária, a Gasztroenterológiai Klinika igazgatója.

A professzor kiemelte: a középsúlyos, súlyos fibrózis vagy akár májcirrózis fennállása esetén is a betegek egy jelentős részének nincsen tünete és jellegzetes laboreltérése sem. A betegség korai stádiumban történő felismerése így sem klinikai, sem laboratóriumi oldalról nem megoldott. Ebben lesz fontos segítség a tranziens elasztográfia.

- A vastagbélrák szűrőprogramtól eltérően egyelőre sem hazánkban, sem Európa többi részén nincs rendszeres szűrőprogram az előrehaladott májfibrozis és májcirrózis azonosítására. Az új FibroScan® 630 Expert készülék és a mesterséges intelligencia segítségével egy kétlépcsős, populációs alapú szűrőprogramot tervezünk a tünetmentes, súlyos májbetegség meglétének felismerésére Hajdú-Bihar vármegyében az alapellátás bevonásával, amely a későbbiekben akár országos programmá nőheti ki magát - tájékoztatót a klinikaigazgató.

A hazai egyetemi centrumok közül elsőként a Debreceni Egyetem szerezte be a legújabb típusú FibroScan készüléket, amely elengedhetetlenül fontos a jövőbeni versenyképesség megtartásában, mind az oktatás területén, mind a kutatásban. A klinika jelenleg is számos hepatológiai témájú európai és hazai kutatásban vezető centrumként vesz részt.

„KÜLÖNÖSEN JELENTŐS A MICROB-PREDICT ELNEVEZÉSŰ, 2019-BEN INDULT, 22 EURÓPAI INTÉZET ÖSSZEFOGÁSÁVAL ZAJLÓ KUTATÁS, MELYNEK SORÁN A VÉGSTÁDIUMÚ MÁJBETEGSÉGRE ÉS MÁJELÉGTLENSÉGRE KERESNEK HATÉKONY GYÓGYMÓDOT.

- Az egyetem 2016-ban lett az Európai Májkutató Társaság (EASL) akkreditált centruma (EF-CLIF, Krónikus Májelégtség Centrum). Ezt követően vehettünk részt egy két éves tanulmányban, amelyben a csaknem 50 európai intézet közül a Debreceni Egyetem volt a leghatékonyabb. A Klinikai Központban összegyűjtött adatok és biológiai minták voltak a legjobb minőségűek. Ezeket is használják MICROB-PREDICT hatéves vizsgálata során, melyben a világ vezető bélfőrákutatói és klinikai szakemberei együttes erővel próbálják megfejteni, hogyan járul hozzá az emberi bélfőra a májelégtség és a májbetegség dekompensációjának kialakulásához. A vizsgálat lehetőséget nyújt a jelenleginél hatékonyabb, egyénspecifikusabb, célzottabb kezelések kialakítására - részletezte Papp Mária professzor, a kutatócsoport vezetője.

Az Európai Unió hatéves, kulcsfontosságú vizsgálatában hazánkból kizárólag a Debreceni Egyetem szakemberei vesznek részt. A hepatológiai kutatócsoport munkájának sikerességét jelzi, hogy az intézmény 2017-ben Magyarországon egyedüliként Európai Kiválóság Központ minősítést kapott. A címmel ismerték el, hogy a Debreceni Egyetem Klinikai Központjában a betegellátás színvonala és a kutatás minősége kiválóan megfelel az Európai Májkutató Társaság szigorú kritériumrendszerének.

ERN RARE-LIVER

A Debreceni Egyetem 2019 óta társult-, 2022-től pedig teljes jogú tagként vesz részt a Ritka Májbetegségek Európai Referenciahálózatának (ERN RARE-LIVER) munkájában. A szervezet célja, hogy a terület elismert szakembereinek összefogásával javítsák a betegek ellátásának minőségét, illetve tudományos tevékenységükkel bővítsék az elérhető tudásanyagot.

A Gasztroenterológiai Klinikán több száz ritka májbetegségben szenvedő beteget gondoznak, az egyik specialitás az autoimmun májbetegségek kezelése. A konzorciumi tagság lehetővé teszi, hogy az intézményben a ritka májbetegségben szenvedők diagnosztikájában és kezelésében a legújabb nemzetközi szakmai ajánlásokat alkalmazzák.

- A Debreceni Egyetem és a Klinikai Központ minőségi oktatásával, jól szervezett, magas színvonalú betegellátásával, kiemelkedő hepatológiai kutatásával érdemes az európai referenciahálózat teljes jogú tagságára. A társulásnak köszönhetően intézményünkben olyan ellátást kap egy ritka májbetegségben szenvedő beteg, mint bárhol Európában - hangsúlyozta a szakember.

A referenciahálózat lehetőséget biztosít arra is, hogy az oktatók és a fiatal szakorvosok gyakorlati tudásukat klinikai cse-reprogramekban fejleszthessék. Az ERN-tagság teszi lehetővé azt a tavasszal indult kutatást is, amely a ritka autoimmun májbetegségben szenvedők életminőségének javítását célozza. A hároméves tudományos vizsgálat résztvevői segítséget kapnak a krónikus betegség okozta lelki problémák feldolgozásában, a depresszió és a szorongás kialakulásának elkerülésében.

- A pszichoszociális támogatás a ritka betegségekkel élők ellátásának kulcsfontosságú eleme, ennek ellenére ez a szempont máig nem került előtérbe. A kutatási projektben arra törekszünk, hogy a ritka autoimmun májbetegségben szenvedő betegek számára öt országban (Németország, Lengyelország, Kanada, Belgium és Magyarország) elérhetővé tegyünk egy strukturált, betegtársak által támogatott pszichoszociális segítő rendszert - nyilatkozta Papp Mária.

A vizsgálatba bevont páciensek részesei lehetnek egy nemzetközi színvonalú betegellátási protokoll kialakításának Magyarországon, ahol hiteles és új típusú forrásból kaphatnak segítséget a betegségükkel való megküzdéshez.

Papp Mária professzor a kiemelkedő színvonalú betegellátás mellett rendkívül fontosnak tartja az új gasztroenterológus nemzedék felnevelését is.

- Szerencsére sok tehetséges fiatal vonz a szakmánk és máris tanúi lehetünk a „gasztroenterológus-palánták szárbaszökkenésének”. Az idei Országos Tudományos Diákköri Konferencián például egyik fiatal kollégánk tartotta a Roska Tamás emlékelőadást, de van Bolyai-ösztöndíjasunk is. A Fiatal Gasztroenterológusok Munkacsoportja (FIGAMU) által meghirdetett esetismertetés-pályázaton májbetegségek témakörben három fiatal kollégánk nyert díjat, míg másik három kolléga EASL ösztöndíjat - mondta a klinikaigazgató.

Az EASL Hepatológiai Iskolában való részvételre Európa minden országából pályáznak a karrierjük elején járó fiatal kutatók és klinikusok, így ezek a rendezvények nem csak tudástranzferként szolgálnak, hanem új nemzetközi kapcsolatok kialakításának a helyszínei is. A Gasztroenterológia Klinika kiemelt célja, hogy 2025-ben a Debreceni Egyetem nyerje el az EASL Hepatológiai Iskola szervezésének jogát.

EF CLIF
EUROPEAN FOUNDATION
FOR THE STUDY OF
CHRONIC LIVER FAILURE

Írta: Magyarosi Marianna,
hitek.unideb.hu
Fotók: hitek.unideb.hu,
freepik.com